

Tuomioistuinten toimintaedellytykset ja vuoden 2022 talousarvioesitys

**Tuomioistuinviraston kuuleminen
valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostossa
7.10.2021**

Vuoden 2022 talousarvioesityksen muutokset tuomioistuinten toimintamenomomenteilla

- **-0,008 milj. euroa** momentille 25.10.01 Korkeimman oikeuden toimintamenot on esitetty määrärahaa 8,961 milj. euroa (TA 2021: 8,969 milj. euroa)
- **-0,572 milj. euroa** momentille 25.10.02 korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot 13,052 milj. euroa (TA 2021: 13,624 milj. euroa)
- **-5,501 milj. euroa** momentille 25.10.03 muiden tuomioistuinten toimintamenot 278,777 milj. euroa (TA 2021: 284,278 milj. euroa, lisäksi lisätalousarviossa 7,53 milj. euroa koronaepidemian aiheuttaman ruuhkan purkamiseen.)

Muiden tuomioistuinten momentin muutokset

Keskeiset vähennykset

- -7,659 milj. euroa kertaluonteiset päättyvät lisäykset ja siirto osasta IT-rahoitusta (keskitetyksi)
- -6,903 milj. euroa vesi- ja ympäristöasioiden purku, turvapaikka-asiat, korona-ruuhkien purku ja JTS-säästö

Keskeiset lisäykset

- 1,309 milj. euroa palkkausten tarkistukset
- 3,74 milj. euroa näytön keskittäminen käräjäoikeuksiin
- 1,0 milj. euroa käsittelyaikojen lyhentäminen

Turvapaikka-asiat

- Turvapaikanhakijoiden oikeusturvan lisärahoitus pienenee -2,063 milj. euroa
 - Muutos merkitsee noin 30 henkilötyövuoden vähennystä
- Turvapaikka-asioiden määrät ovat vähentyneet korona-aikana siten, että kuluvan vuoden saapuvia koskeva ennuste on suunnilleen vuoden 2015 tasossa
 - Tällä perusteella vähennys on looginen
 - Edelleen kuitenkin paljon pitkään vireillä olleita asioita ja erityisesti sellaisia, jotka edellyttävät suullista käsittelyä

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021_08	2021e
Saapuneet	1659	1027	930	1066	1193	1173	10420	4738	2326	2854	1943	783	1175
Vireillä	767	435	333	432	571	590	7467	5198	2325	1684	1476	1249	1135

Korona-ruuhka

- Koronaruuhkaa on kertynyt pahiten käräjäoikeuksien rikosasioihin.
 - Vuonna 2020 rikosasioita oli pahimmillaan keskeytettynä koronan takia yli 6 000 asiaa
 - Vireillä olevien rikosasioiden määrä on kasvanut noin 7 000 asialla (vireillä elokuussa 27 600 asiaa, v. 2021 lopussa 20 400)
 - Koronalisäresurssien perusteella ja ottaen huomioon vireillä olevien määrän kohoaminen lomajakson jälkeen tyypillisesti elokuussa, vuoden lopussa ruuhkaa arvioidaan olevan vielä 4 000 asiaa.
- Vuoden 2022 esityksessä ei ole koronaruuhkien käsittelyyn rahoitusta, mutta LTAE4 Vmkanta sisältää 1 milj. euron lisäyksen tällä perusteella. Käräjäoikeuksien rikosasioiden ruuhkan perusteella lisärahoitusta tarvitaan vähintään 3 milj. euroa vuoden 2022 talousarviossa.
- Vuoden 2022 kuluessa on arvioitava ruuhkatilannetta muissa asiaryhmissä ja tuomioistuimissa
 - Erityisesti käräjäoikeuksien ruuhka voi siirtyä hovioikeuksiin

Perusrahoituksen vaje

- Tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksessa on arvioitu olevan noin 20 milj. euron vaje (mm. n. 2 milj. JTS-säästöleikkauksia)
 - Perusrahoituksessa oleva vaje vaikuttaa suoraan siihen, miten paljon henkilöstöä on mahdollista pitää. Henkilöstömäärä ei käytännössä vastaa nykyistä työmäärää.
- Vuonna 2022 käytettävissä siirtyvää määrärahaa, joten palkkaukseen käytettävissä olevan määrärahan arvioidaan edellyttävän noin 130 henkilötyövuoden vähennystä kuluva vuodesta
 - Muutos johtuu erityisesti koronarahoituksen poistumisesta, mutta vähennystarpeesta 50 henkilötyövuotta johtuu perusrahoituksesta.
 - Jatkossa tilanteen arvioidaan muodostuvan entistä haastavammaksi, kun siirtomäärärahaa ei ole käytettävissä
- Lisäksi IT-kehittämistarpeet ovat lisänneet rahoitustarvetta ja edellyttävät jatkossakin lisärahoitusta noin 10 milj. euroa
 - Tietojärjestelmiä tulee tavanomaisen ylläpidon sijasta kehittää voimakkaasti toimivuuden varmistamiseksi
 - Näytön keskittämisen (videotallennus) kustannukset tarkentuvat

Sote-uudistus

- Uuden hallinnontason päätöksentekoa koskeva muutoksenhaku ohjautuu hallintotuomioistuimiin, joissa käsiteltävien asioiden määrän arvioidaan lisäävän työtaakkaa merkittävästi ja pysyvästi
- Asia tulisi ottaa huomioon rahoituksessa heti, eikä vasta asioiden ruuhkaudutta